

REHABILITATION OF PEOPLE AFFECTED DUE TO HEMAVATHI CHANNEL

800 SRI H. C. SRIKANTAIAH (Sravanabelagola). —

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether they have received representations from people whose lands are submerged under the Hemavathi Channel in Channarayana Taluk, Hassan District ;

(b) if so, whether there is any proposal to rehabilitate such people on the line similar to rehabilitation of people under Hemavathy Scheme ?

SRI N. HULCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue). —

(a) Some representations have been made that persons whose lands are acquired for the channels of Hemavathi Reservoir Project should also be given exchange lands.

(b) The proposal to consider grant of land to those who lose lands on account of excavation of the channels of the Hemavathi Project in Holenarasipur, Channarayana Taluk, Hassan and Arakalgud Taluka will be considered by the rehabilitation Committee of the Hemavathi Project at its next meeting.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ : ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ತಮಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಸುಮಾರು ೨೫೦—೩೦೦ ಅಡಿ ನಾಲೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ : ಹೇಮಾವತಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತು ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾಲೆಗಳ ಕೆಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರುಗಳೂ ಪೂರ್ತು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥವರಿಗೆ ಪೂರ್ತು ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ : ಹಾಗೆಯೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ : ಈಗಾಗಲೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಲೆಗಳ ಕೆಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೂ ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ : ಸ್ವಾಮಿ, ನಾಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಬೇರೆ ಗುಡ್ಡದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಮಳೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಾವರಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ : ನಾಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾಲೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಷಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಗ್ರಾಮತಾಣ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈಗ ಇರುವ ನಿಯಮದ ಹಾಗೆ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಷಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಷಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ನೀರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆ ಆಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಷಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

VARAHI HYDRO-ELECTRIC PROJECT IN COONDAPUR TALUK

820. SRI A. G. KODGI (BAINBUR).—

Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state:—

The total amount spent for the investigation of Varahi-Hydro Electric Project and Varahi Reservoir in Coondapur Taluk, South Kanara ?

ISRH. M. CHANNABASAPPA.—(Minister for Public Works and Electricity)

Rs. 24, 46, 897 till the end of May 1972.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ.—ಇಪ್ಪೊಂದೂ ಮೊತ್ತ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವರಾಹಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವ ಹಂತವನ್ನೂ ತಲುಪದೆ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಇದು ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವುದೇ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಸಸ್ಕರು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ.—ಕಾಳಿನದಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ವರಾಹಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಾಳಿನದಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವೇ ಬೇರೆ, ವರಾಹಿಯದೇ ಬೇರೆ : ಕಾಳಿನದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಈಗ ವರಾಹಿ ನದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ವೇ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ವೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ; ಇದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—೧೯೬೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪರ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಮ ಉತ್ತಮ ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ೨,೬೦,೦೦೦ ಕಿಲೋವಾಟ್ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ೪೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್‌ನೂ ಸೇರಿ.